

представників фармацевтичного ринку праці та працедавців, й звичайно ж – замовників освітніх послуг (студентів).

Інтеграція запитів держави й суспільства, вимог працедавців до рівня сформованості загальних і фахових (спеціальних) компетентностей провізора/фармацевта дає змогу виокремити ті, які є, на нашу думку, найбільш вирішальними у його професійної діяльності:

– знання, здебільшого спеціальні, більш наближені до практики, а також міждисциплінарні (контроль якості лікарських засобів (виготовлених в рецептурному відділі; виробництво ліків; організація й заготівля лікарських засобів тощо);

– вміння і здатності здобувати знання самостійно протягом усього життя (наприклад, з питань виробництва лікарських препаратів; нормативно-правової бази аптечної діяльності; правил звітності тощо);

– вміння працювати з замовниками аптечних послуг, колегами, представниками фармацевтичного виробництва, що передбачає наявність таких соціальних навичок як клієнтоорієнтованість, комунікабельність, відповідальність, ввічливість, терплячість, емоційна стійкість тощо.

Список використаних джерел

1. Майбутнє ринку праці: триборство тенденцій, які будуть формувати робоче середовище в 2030 році. URL: <https://www.pwc.com/ua/uk/survey/2018/workforce-of-the-future-ukr.pdf>
2. Національна стратегія реформування системи охорони здоров'я на період 2015-2020 років. URL: <http://moz.gov.ua/uploads/0/691-strategiya.pdf>
3. Про вищу освіту: Закон України. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 37-38, ст. 20004. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
4. Стандарт вищої освіти України. Галузь знань 22. Охорона здоров'я. Спеціальність 226 «Фармація, промислова фармація» (проект). 2018 р. URL: www.vnmu.edu.ua/downloads/pdf/standart_farm.pdf

УДК:399.9

ЕКОЛОГІЧНА ПРОБЛЕМА ЯК ГЛОБАЛЬНА МІЖНАРОДНА НЕБЕЗПЕКА

Довгаль О. В., Паламарчук В. Ю.

Миколаївський національний аграрний університет

e-mail: dovgal@ua.fm, palamar98@ukr.net

Виникнення глобальних проблем є результатом протиріч суспільного розвитку, які призводять до великих економічних та соціальних збитків [1, с. 35].

Глобальні проблеми – це сукупність важливих проблем, які мають всеохоплюючий характер та утворились в результаті історичного розвитку і

процесу глобалізації. Спочатку ці проблеми стосувалися лише окремих держав або груп держав, але з розвитком глобалізації – вони набули всесвітнього масштабу.

На сьогодні глобалізація – є результатом розвитку світової людської цивілізації в сучасну історичну епоху [1, с. 34]. Тому намагатися боротися із процесом поширення глобалізації у світі – не має сенсу, так як це і є наслідком світової еволюції, а об'єднати зусилля для боротьби і стримання поширення глобальних проблем – необхідно.

Перелік глобальних проблем містить як проблеми, які існували завжди (проблеми війни і миру, бідності, здоров'я), так і ті, які з'являються і поглиблюються через зростаючий вплив людини на природне середовище (зокрема екологічні) [1, с. 35].

На думку багатьох вчених саме екологічна проблема є головною та такою, яка потребує екстрених дій з боку урядів усіх держав та міжнародних організацій, задля її вирішення. В Україні також екологічна проблема є потенційною небезпекою для життя і здоров'я населення країни.

На нашу думку, в сучасних умовах поширення глобалізації, розвитку технології та промисловості, зміни клімату, актуальною стає проблема охорони навколишнього середовища, особливо – від антропогенного впливу.

Охорона навколишнього природного середовища, так як і раціональне використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки життєдіяльності людини – це все невід'ємна умова сталого економічного та соціального розвитку України [2].

Відповідно до оновленого щорічного рейтингу Індексу ефективності боротьби зі змінами клімату [3], підготовленого німецькими організаціями NewClimate Institute, Germanwatch і Climate Action Network, Україна у 2020 році займає 17 місце з 57 та отримала 60,09 балів із 100 (піднялась в рейтингу на 1 позицію порівняно з попереднім роком) та займає 109 місце із 180 в рейтингу Індексу екологічної ефективності 2018 року [4]. Це свідчить про діяльність уряду та відповідних організацій в Україні щодо боротьби з кліматичними змінами та забрудненнями навколишнього середовища.

Представимо динаміку обсягів викидів забруднюючих речовин в Україні у 2008-2018 рр. (табл. 1).

Проаналізувавши динаміку обсягів викидів забруднюючих речовин в Україні у 2008-2018 рр., виявили, що вона має тенденцію до зниження. У 2018 р. обсяг викидів забруднюючих речовин менше, ніж у 2008 р. на 3343,6 тис. т або на 46,37 %, в тому числі: стаціонарними джерелами – на 2016,6 тис. т або на 44,57 %, пересувними джерелами – на 1327 тис. т або на 49,42 %. Частка викидів стаціонарними джерелами у загальному обсязі більша, ніж викиди пересувними джерелами (у 2018 р. викиди стаціонарними джерелами становлять 64,87 %, а викиди пересувними джерелами – 35,13 %). Тобто динаміка є позитивною і свідчить про наявність відповідних

результатів від дій та рішень уряду щодо охорону навколишнього середовища та боротьби із його забрудненням.

Таблиця 1

Динаміка обсягів викидів забруднюючих речовин в Україні у 2008-2018 рр., тис. т

Роки	Всього обсягів викидів забруднюючих речовин	У тому числі:	
		стаціонарними джерелами	пересувними джерелами
2008	7210,3	4524,9	2685,4
2009	6442,9	3928,1	2514,8
2010	6678,0	4131,6	2546,4
2011	6877,3	4374,6	2502,7
2012	6821,1	4335,3	2485,8
2013	6719,8	4295,1	2424,7
2014	5346,2	3350,0	1996,2
2015	4521,3	2857,4	1663,9
2016	4498,1	3078,1	1420,0
2017	3974,1	2584,9	1389,2
2018	3866,7	2508,3	1358,4

Джерело: створено авторами на основі [5]

В Україні основними екологічними проблемами, які несуть небезпеку є: масова вирубка лісів; пожежі; забруднення атмосферного повітря та водойм, що впливає на здоров'я людей та на стан екосистем; забруднення сміттям, тощо. Найбільшу шкоду стану навколишнього середовища України спричиняють транспорт, промисловість, енергетика (шкідливі викиди в атмосферу та у водойми України) та сільське господарство (збідніння та виснаження ґрунту).

Попри те, що Україна не є країною з найбільшим об'ємом викидів в атмосферу, необхідно поліпшити існуючу ситуацію та екологічні показники, задля збереження навколишнього середовища, шляхом запровадження більш ефективного механізму . боротьби із забруднення навколишнього середовища, концепт якого представлено на рис. 1.

Отже, запровадивши більш ефективний механізм боротьби із забрудненням навколишнього середовища в Україні можлива мінімізація негативних наслідків факторів впливу та очікуються відповідні результати: підвищення рівня життя та здоров'я населення, подовження тривалості життя населення, покращення екологічної ситуації в країні, отримання додаткових ресурсів та енергії від функціонування сміттєвих заводів, виховання

соціально відповідальної нації, справедливе покарання порушників – отримання додаткових коштів у бюджет країни, тощо. Але для більшого

Рис. 1 Концепт розвитку механізму боротьби із забрудненням навколишнього середовища в Україні

Джерело: авторська розробка.

ефекту подібні механізми повинні запровадити і інші країни. Так як екологічна проблема – не може бути вирішена зусиллями лише однієї чи декількох держав, вона має глобальний масштаб.

Список використаних джерел:

1. Довгаль О. В., Андрусів У. Я., Ткаліч О. В., Павленко О. С. Глобальна економіка: навч. посіб. Івано-Франківськ: ФОП Супрун В. П., 2019. 262 с.
2. Про охорону навколишнього природного середовища: *Закон України від 25.06.1991 № 1264-XII*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12>.
3. Індекс захисту клімату: Україна покращила свою позицію. *Deutsche Welle*. URL: <https://www.dw.com/uk> (дата звернення 20.04.2020).
4. 2018 EPI Results. *Environmental Performance Index*. URL: <https://epi.envirocenter.yale.edu/epi-topline> (дата звернення 20.04.2020).

5. Статистична інформація з офіційного веб-сайту *Державної служби статистики*. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 20.04.2020).

УДК 378(075.8)

**ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ У ЗВО В КОНТЕКСТІ
КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ В НАВЧАННІ**

Коробейникова Я. С.

Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу,

e-mail: yaroslava.korob@gmail.com

тел.: 067-27-33-084

Зростання попиту в умовах ринку на навички і компетенції вимагає від вищої освіти України докорінної реформи. Тому актуальним завданням сучасної вищої школи є реалізація компетентнісного підходу в навчанні, який передбачає спрямованість освітнього процесу на формування і розвиток ключових компетенцій особистості. Результатом такого процесу має бути сформованість загальних та фахових компетентностей людини, необхідних для майбутньої професійної діяльності. З цією метою Україна імплементувала та реалізовує європейські стандарти і рекомендації щодо систем навчання в Європейському просторі вищої освіти.

«Якість вищої освіти» та «результати навчання» є одними з основних термінів у документах Болонського процесу. Якість вищої освіти – багатокомпонентне поняття, одне з яких визначається як відповідність результатів навчання вимогам, встановленим законодавством, відповідним стандартом вищої освіти та/або договором про надання освітніх послуг. Результати навчання – це сукупність знань, умінь, навичок, інших компетентностей, набутих особою у процесі навчання за певною освітньо-професійною, освітньо-науковою програмою, які можна ідентифікувати, кількісно оцінити та виміряти [1]. Результати навчання в сукупності із критеріями їх оцінювання визначають мінімальні вимоги до присвоєння кредитів, а виставлення оцінок ґрунтується на співставленні реальних навчальних досягнень студента із мінімальними вимогами. Реальні результати навчання відрізняються від навчальних цілей (очікуваних результатів) тим, що стосуються навчальних досягнень студента, тоді як цілі навчання є намірами викладача (запланованими результатами). З іншого боку, проголошений студентоцентричний підхід в системі навчання передбачає таке викладання програм, що заохочує студентів до активної участі у творенні навчального процесу, і таке оцінювання студентів, що відображає цей підхід. Як свідчать дані Національного опитування студентів Великобританії, студенти невдоволені оцінюванням та зворотнім зв'язком з викладачем більше, ніж будь-яким іншим аспектом освіти [2]. В цьому